TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Sayı: 21150
Tarih: 10.11.2026

53191

Vezir Coşkun PARLAK
Hakkari Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim. 09.11.2026

Vezir Coşkun PARLAK

Hakkari Milletvekili

Son yıllarda Türkiye'de yayıncılık faaliyetlerine yönelik müdahaleler, kitap toplatma ve satış/dağıtım yasakları ifade ve düşünce özgürlüğü ile kültür-sanat hayatı açısından ciddi endişeler yaratmaktadır. Özellikle ağırlıklı olarak Kürtçe ve Türkçe yayınlar yapan Aram Yayınları gibi yayınevlerinin eserleri, çeşitli dönemlerde yargı ve idare kararlarıyla engellenmektedir.

Örneğin; 2016 yılında kargo gönderimlerinde el konulan ve aralarında Musa Anter gibi isimlerin de eserlerinin bulunduğu 53 kitap hakkında, 2023 yılında ise yayınevine yönelik operasyonlarda 5 kitap hakkında toplatma kararı verilmiştir. Son olarak Ekim 2026'da Diyarbakır 2. Sulh Ceza Hakimliği kararıyla, aralarında Aram Yayınları'na ait 6 kitabın (*Kalbimin Hikayesi, Hakikat ve Özgürlük, Kürt Mahşeri, Yöntem ve Hakikat Rejimi, Tarih Oluşmanın Zamanıdır, Paradigmanın Tarihsel İnşası*) bulunduğu toplam 12 kitap ve dergiye basım, dağıtım ve satış yasağı getirilmiştir.

Öte yandan, Anayasa Mahkemesi Genel Kurulu'nun 17 Eylül 2026 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan *"Hasan Cemal ve Diğerleri"* emsal kararında; kitap ve yayınlar hakkında topluca verilen toplatma ve yasaklama kararlarının "kalıcı bir yasağa dönüştüğü" ve Anayasa ile güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüğünü ihlal ettiği açıkça hükme bağlanmıştır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yayıncılık sektörünü destekleme, kültürel çeşitliliği koruma ve bandrol/telif süreçlerini yürütme sorumluluğu kapsamında, Bakanlığınızdan bandrol alarak basılmış eserlerin sonradan yasaklanması ciddi bir idari ve hukuki çelişki oluşturmaktadır.

Bu bilgiler ışığında,

1. Son 10 yıl içerisinde (2016-2026 yılları arasında) Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından bandrol verilerek basımı onaylanan ancak daha sonra hakkında toplatma, satış veya dağıtım yasağı kararı verilen toplam kitap sayısı kaçtır? Bu verilerin yıllara göre dağılımı nedir?

Tel: (0312) 420 55 90 - 91
Faks: (0312) 420 25 60
E-posta: vezircoskun.parlak@tbmm.gov.tr
Adres: TBMM Halkla İlişkiler Binası 6. Kat B602

2. Söz konusu dönemde yasaklanan veya toplatılan kitapların dillerine göre dağılımı nasıldır? Bu eserlerin kaçı Türkçe, kaçı Kürtçe (Kurmancî ve Zazakî lehçeleri dahil) ve kaçı diğer dillerdedir?

3. Yasaklanan kitaplar arasında yayınevlerine göre bir dağılım mevcut mudur? Aram Yayınları'na ait bugüne kadar yasaklanan ve toplatılan toplam kitap sayısı kaçtır?

4. Kitaplara yönelik toplatma ve yasaklama kararlarının gerekçeleri nelerdir? Bu kararların kaçı kesinleşmiş bir mahkeme kararına dayanmaktadır, kaçı Sulh Ceza Hakimliklerinin tedbir kararları veya mülki idare amirliklerinin/kolluk kuvvetlerinin idari işlemleri sonucunda uygulanmıştır?

5. Anayasa Mahkemesi'nin 17 Eylül 2026 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan ve toplu kitap toplatma kararlarını "ifade ve basın özgürlüğü ihlali" sayan emsal kararının ardından, Bakanlığınızın kütüphaneler, kültür merkezleri ve yayıncılık mevzuatı nezdinde yasaklı kitap listelerinin güncellenmesi veya yasakların kaldırılmasına dair başlattığı bir idari süreç bulunmakta mıdır?

6. Yasaklama ve toplatma kararları sonrasında, Bakanlığınıza bağlı halk kütüphaneleri envanterinden çıkarılan veya imha edilen kitap sayısı kaçtır?